

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası	: 2022/246
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 1.9.2022/16
Karar Numarası	: 2022/585
Başvuran	: A. S.
Başvuran Vekili	: --
Adres	: --
Muhatap Kurum/Kişi	: Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği
Muhatap Adres	: --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; Kanun Hükmünde Kararname(KHK) ile meslekten ihraç edilen başvuranın, yeminli mali müşavirlik ruhsatı için yaptığı başvurusunun, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği(TÜRMOB) tarafından reddedilmesi nedeniyle felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran dilekçesinde özetle:

a. Vergi müfettişliği görevinden 672 sayılı KHK ile ihraç edildiğini ancak hakkında adli veya idari herhangi bir soruşturma yapılmadığını, yeminli mali müşavirlik mesleği için TÜRMOB'a başvuruda bulunduğunu,

b. Kendi durumuna benzer bir olayda; Ankara 17. İdare Mahkemesinin ... Esas, ... sayılı kararında KHK ile ihraç olmanın yeminli mali müşavir olmaya engel olmadığını belirtildiğini, yine 13. İdari Dava Dairesinin de ... Esas numaralı 04.11.2021 tarihli kararında benzer yönde karar verdiğini,

c. Mevcut kararları belirtmesine rağmen TÜRMOB' un ruhsat başvurusunu kabul etmediğini, Birliğin söz konusu ret kararlarına karşı idari yargıda dava açtığını, bu davalardaki inceleme sürecinin devam ettiğini,

d. Yaptığı sözlü görüşmelerde bir TÜRMOB yönetim kurulu üyesinin kendisine "*Biz solcuyuz, KHK ile ihraç olanlar muhafazakar kişiler, size ruhsat verirse oda seçimlerinde bize oy vermezler, ancak mahkemeyi kazanırsanız size ruhsat veririz.*" dediğini, bir diğer yöneticinin de "*Biz hükümetin ele geçiremediği son kaleyiz, bizi ele geçirmeye çalışıyorlar, size ruhsat verirse üstümüze gelirler, biz solcuyuz Hükümet ile aramız iyi değil*" dediğini,

e. Birliğe yaptığı başvuruda TÜRMOB'un, konuya ilişkin yargı kararlarını dikkate almayarak ayrımcılık yaptığını iddia etmektedir.

3. Muhatap ise yazılı görüşünde özetle; kendileri tarafından düzenlenen ruhsatların, kazanılan sınavla birlikte belirli bir çalışma süresinin doldurulması akabinde başvurunun değerlendirilmesi sonucunda verildiğini, 3568 sayılı Serbest Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nun 4'üncü maddesinde Serbest Muhasebeci Mali Müşavir(SMMM) ile Yeminli Mali Müşavir(YMM) olabilmenin genel şartlarının sayıldığını, bunun yanında 5'inci ve 9'uncu maddesinde de özel şartların düzenlendiğini, yapılan ruhsat başvurularının söz konusu hükümler doğrultusunda değerlendirildiğini, 2021 yılında toplam 97 ruhsat başvurusu aldıklarını, YMM ve SMMM ruhsat

başvurularından üçer tanesinin kabul edilmediğini, YMM ruhsat taleplerinden iki tanesinin süre eksikliği, bir tanesinin de KHK ile kamu görevinden ihraç nedeniyle; SMMM ruhsat taleplerinden ise bir tanesinin süre eksikliği, iki tanesinin de KHK ile kamu görevinden ihraç nedeniyle reddedildiğini, 2021 yılında ruhsat başvuruları KHK ile ihraç edilmeleri nedeniyle reddedilen iki kişinin açtıkları davalar üzerine Birliklerince verilen ret kararlarının iptal edildiğini, iptal kararlarına istinaden söz konusu kişilere ruhsatlarının verildiğini, yine 2021 yılından önce de benzer şekilde iptal davası açıp kazanan iki kişiye Birlik tarafından ruhsatlarının verildiğini, başvuranın idari yargıda açtığı davanın ise halen derdest olduğunu, YMM'lerin 3568 sayılı Kanun'un 12'nci maddesiyle verilen tasdik yetkisi nedeniyle kamu yetkisini kullandıklarını, bu nedenle yaptıkları hizmetin kamu hizmeti olduğunu, bu hususun Anayasa Mahkemesi'nin 19.03.1987 tarihli ... Esas sayılı kararında açıkça belirtildiğini, Devletle YMM arasındaki ilişkinin bir kamu ilişkisi olduğunu, SMMM ile YMM'lerin yürüttükleri hizmetin kamusal bir yönünün olduğu hususunun Anayasa Mahkemesinin 09.02.2012 tarih ve ... Esas sayılı kararında da yer aldığını, başvuranın kamu görevinden çıkarıldığı 672 sayılı KHK'nın 2'nci maddesinin "... kamu görevinden... çıkarılan kişiler... bir daha kamu görevinde istihdam edilemezler, doğrudan veya dolaylı olarak görevlendirilemezler." şeklinde düzenlendiğini, bu düzenleme ile yukarıda ifade edilen değerlendirmeler bir arada düşünüldüğünde başvurana ruhsat verilmesinin mümkün olmadığını, nitekim benzer gerekçelerle Ankara 23. İdare Mahkemesinin 17.06.2020 tarihli ve ... Esas sayılı, yine Ankara 6. İdare Mahkemesinin 28.02.2022 tarihli ve ... Esas sayılı dosyalarıyla açılan davalarda ret kararı verildiğini, bu nedenle Birliklerince verilen kararlarda hukuka aykırılık bulunmadığını, Birliklerinin hiçbir şahsa dili, dini, siyasi düşüncesi nedeniyle ayrımcılık yapmasının söz konusu olmadığını ifade etmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı, başvuran yazılı görüşünü 22.04.2022 tarihli dilekçe ile Kurumumuza iletmiştir. Alınan görüşte başvuran özetle; benzer iddialarını tekrarlayarak yeminli mali müşavirlik görevinin bir kamu görevi niteliğinde olmadığını, müşavirlerin de bir kamu görevlisi olmadığını, bu yönde mahkeme kararlarının bulunduğunu, YMM olmasının önünde hiçbir engelin bulunmadığını belirtmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: "(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır." şeklinde hükme bağlanmıştır.

6. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesi ise; "Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. ... (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." hükmünü haizdir.

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in (Yönetmelik) "Başvurunun konusu" başlıklı 31'inci maddesine göre: "Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesine göre: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı... yönlerinden incelenir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön inceleme üzerine verilecek kararlar" başlıklı 49'uncu maddesinin altıncı

fıkrasına göre: "(6) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinde; "İnsan haklarının korunmasına, geliştirilmesine, ayrımcılığın önlenmesine ve ihlallerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapmak, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumumuzun görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

12. Yönetmelik'in 48'inci maddesinde; Kuruma yapılan başvuruların inceleme ve araştırılmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulacağı ve sonucunda Kurumun görev alanına girip girmediği yönünden inceleneceği hükme bağlanmıştır.

13. Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine göre; "Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı" da incelenecek hususlardandır.

14. Aynı Yönetmelik'in 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında ise ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verileceği hüküm altına alınmıştır.

15. Somut olayda başvuran, KHK ile ihraç olmasından dolayı ruhsat talebinin muhatap tarafından kabul edilmemesinin, ayrımcılık yasağını ihlal ettiğini iddia etmektedir. Başvuran hakkında verilen söz konusu ret kararının, başvuran tarafından idari yargıda dava konusu yapıldığı, başvuru hakkındaki incelemenin Danıştay 8. Dairesince ... Esas sayılı dosya üzerinden değerlendirilmekte olduğu anlaşılmıştır. Başvuranın idari yargıda dava konusu yaptığı husus ile Kurumumuza yaptığı başvuru konusu aynıdır. Bu husus başvuran ve muhatap tarafından teyit edilmekte ayrıca başvuruya ekli belgelerden de anlaşılmaktadır.

16. Ayrıca KHK ile meslekten ihraç edilme nedeniyle kişinin odaya kaydının yapılmamasının ayrımcılık yasağı bağlamında yapılan değerlendirmesinde ise; terör örgütleriyle irtibat ve iltisakları belirtilerek ayrımcılığa uğrandığı iddiasıyla yapılan benzer başvurularda; Kurul tarafından verilen, B.No:2022/139 K. No: 2020/440, 28.06.2022 tarihli ve B.No:2020/99 K. No: 2020/40, 25.02.2020 tarihli kararlarda da belirtildiği üzere, bu durumun 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde sayma suretiyle belirlenen temeller arasında yer almadığı, ileri sürülen iddianın herhangi bir temelle ilişkilendirilemediği ve başvuranın talebinin Kanun kapsamında belirlenen inceleme ve araştırma konularına ilişkin olmadığı değerlendirilmektedir.

17. Bu kapsamda başvurunun yargı organları önünde derdest olan bir uyuşmazlık olması, ayrıca başvuru konusu farklı muamele iddiasının 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerinin arasında yer almaması, ileri sürülen iddianın herhangi bir temelle ilişkilendirilememesi nedeniyle Yönetmeliğin 67'nci maddesinin ikinci fıkrası

gereği başvurunun kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĐUNA,
2. Kararın taraflara tebliđine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 01.09.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Av. Aliřan TİRYAKİ

Daire Bařkanı

Dilek ERTÜRK

ye

Muhammet Ecevit CARTİ

ye

İsmail AYAZ

ye

Saffet BALIN

ye